

METODYKA SPORZĄDZANIA PISM PROCESOWYCH W SPRAWACH KARNYCH, CYWILNYCH, GOSPODARCZYCH I ADMINISTRACYJNYCH

Aleksandra Cempura, Anna Kasolik

WYDANIE

6

METODYKA SPORZĄDZANIA PISM PROCESOWYCH W SPRAWACH KARNYCH, CYWILNYCH, GOSPODARCZYCH I ADMINISTRACYJNYCH

Aleksandra Cempura, Anna Kasolik

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

METODYKI

WYDANIE

6

Stan prawny na 5 grudnia 2019 r.

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne
Michał Dymiński

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Łamanie
Fotoedytor

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8187-253-9
6. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
Wstęp	21

I CZĘŚĆ KARNA

Uwagi wprowadzające	25
---------------------------	----

Rozdział 1

Pisma procesowe w postępowaniu przygotowawczym	29
1. Analiza poprawności postępowania przygotowawczego oraz postępowania przed sądem I instancji	29
1.1. Poprawność sporządzania protokołów, notatki urzędowe	29
1.2. Gwarancje procesowe w postępowaniu przygotowawczym	33
1.2.1. Pouczenie podejrzanego o przysługujących mu prawach	33
1.2.2. Przesłuchanie w charakterze świadka osoby, której następnie zostały przedstawione zarzuty	33
1.2.3. Udział obrońcy w postępowaniu przygotowawczym	35
1.3. Czynność procesowa przedstawienia zarzutów	35
1.4. Udział stron postępowania w czynnościach dowodowych	38
1.5. Zabezpieczenie materiału dowodowego	40
1.6. Poprawność przeprowadzonych czynności procesowych (okazanie, przeszukanie)	40
1.6.1. Okazanie osoby lub rzeczy	41
1.6.2. Przeszukanie i zatrzymanie rzeczy	43
1.6.3. Oględziny, otwarcie zwłok, eksperyment procesowy	44
1.6.4. Czynności związane z badaniem na okoliczność obecności alkoholu lub innych środków odurzających	44
1.7. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze, forma prowadzonego postępowania przygotowawczego	45

2. Akt oskarżenia	45
2.1. Odpowiedź na akt oskarżenia	48
2.2. Zwrot aktu oskarżenia, przekazanie sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia	48

Rozdział 2

Postępowanie przed sądem I instancji	50
1. Właściwość sądu rozpoznającego sprawę	50
2. Skład sądu w trakcie postępowania	53
3. Obrona obligatoryjna i prawo do obrony	57
4. Zakazy dowodowe	60
5. Wyjaśnienia oskarżonego	62
6. Wniosek o ściganie	64
7. Modyfikacja opisu czynu	65
8. Poprawność doręczeń i wezwań na rozprawę	66
9. Zachowanie zasady bezpośredniości	66
10. Poprawność sporządzania protokołów	67
11. Odniesienie się przez sąd do wniosków dowodowych	71
12. Inicjatywa dowodowa sądu i stron	71
13. Upředzenie o zmianie kwalifikacji przed wyrokowaniem	73
14. Dowód z opinii biegłego	76
14.1. Konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego albo biegłych	76
14.2. Poprawność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego ...	79
14.3. Forma i treść opinii	79
14.4. Wymogi dotyczące opinii psychiatrycznej	82
14.5. Ocena opinii	86
14.6. Znaczenie opinii prywatnej (pozaprosesowej)	89
15. Udzielenie głosu stronom	91
16. Wyrokowanie	93
17. Obowiązek naprawienia szkody	95

Rozdział 3

Analiza poprawności wydanego w sprawie orzeczenia	111
1. Analiza poprawności wydanego w sprawie wyroku	111
1.1. Elementy wyroku	111
1.2. Wyrok zwykły, wyrok zaoczny, wyrok nakazowy	111
1.3. Data wydania wyroku	112
1.4. Właściwość sądu	113
1.5. Skład sądu	114
1.6. Wskazanie osoby oskarżonego	118
1.7. Data urodzenia oskarżonego	118

1.8. Opis czynu	121
1.9. Elementy dyspozytywne wyroku	122
1.10. Pozostałe elementy wyroku	124
1.11. Zgodność podpisu z podpisem sędziego orzekającego	125
2. Analiza uzasadnienia wyroku	125
2.1. Podstawa faktyczna	126
2.2. Analiza strony przedmiotowej typu czynu zabronionego	129
2.3. Analiza strony podmiotowej typu czynu zabronionego	130
2.4. Ocena dowodów	130
2.5. Uzasadnienie kary, środków karnych, środków zabezpieczających, środków zapobiegawczych	131
2.6. Wyjaśnienie podstawy prawnej	132

Rozdział 4

Apelacja	133
1. Konstrukcja apelacji – poprawność sformułowań elementów apelacji ...	133
2. Odmienności w formułowaniu elementów apelacji w odniesieniu do poszczególnych wzorów	154
2.1. Apelacja w sprawie o przestępstwo sporządzona przez oskarżyciela posiłkowego/prywatnego	154
2.2. Apelacja w sprawie o wykroczenie sporządzona przez obrońcę	155
2.2.1. Odniesienie przepisów Kodeksu postępowania karnego do postępowania w sprawach o wykroczenia	155
2.2.2. Pozycja procesowa obwinionego	156
2.2.3. Analiza akt postępowania z uwzględnieniem odmienności proceduralnych	157
2.2.3.1. Ustanie karalności (przedawnienie orzekania)	157
2.2.3.2. Obrona obligatoryjna	158
2.2.3.3. Wniosek o ściganie	160
2.2.3.4. Odstępstwa od zasady bezpośredniości	161
2.2.4. Sporządzenie i wniesienie apelacji	161
2.2.4.1. Termin wniesienia apelacji	161
2.2.4.2. Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego	162
2.2.4.3. Konstrukcja zarzutów apelacji	163
2.2.4.4. Uzupelnienie postępowania dowodowego	166
2.2.5. Wzór apelacji od wyroku w sprawie o wykroczenie	166
3. Formułowanie elementów aktu oskarżenia w odniesieniu do poszczególnych wzorów	174
3.1. Subsydiarny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo	174
3.2. Prywatny akt oskarżenia	183
4. Zasady sporządzania opinii prawnej w sprawach karnych	188

II Część cywilna

Uwagi wprowadzające	195
---------------------------	-----

Rozdział 5

Postępowanie procesowe	202
1. Pisma główne w postępowaniu – uwagi ogólne	202
2. Pozew	202
2.1. Elementy pozwu	202
2.2. Oznaczenie sądu	207
2.3. Właściwość miejscowa	208
2.4. Właściwość rzeczowa	210
2.5. Określenie stron postępowania	212
2.6. Wartość przedmiotu sporu	215
2.7. Opłata od pozwu	219
2.8. Określenie żądania pozwu	222
2.9. Zakres żądania pozwu	223
2.10. Wniosek o zasądzenie odsetek	223
2.11. Konstrukcja żądania pozwu	226
2.12. Przytoczenie faktów	230
2.13. Podstawa prawna roszczenia	231
2.14. Wnioski dowodowe	233
2.15. Wniosek o zobowiązanie strony przeciwnej lub innej osoby do przedłożenia dokumentu	240
2.16. Fakultatywne elementy pozwu	241
2.17. Skutki wniesienia pozwu	256
2.18. Braki formalne pozwu	259
2.19. Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej	263
2.20. Wzór pozwu	266
3. Odrębności w rodzajach pozwów	275
3.1. Pozew w sprawie o ochronę dóbr osobistych	275
3.2. Pozew o stwierdzenie nieważności umowy	280
3.3. Pozew o unieważnienie umowy	284
3.4. Pozew o uznanie czynności za bezskuteczną	286
3.5. Pozew o wydanie wyroku nakazującego złożenie oświadczenia woli	293
3.6. Pozew o ustalenie stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym	296
3.7. Powództwo windykacyjne	298
3.8. Powództwo negatoryjne	302
3.9. Pozew o ochronę posiadania	304
3.10. Pozew w sprawie o zachowek	307

4. Odpowiedź na pozew i postępowanie przygotowawcze	311
4.1. Znaczenie odpowiedzi na pozew	314
4.2. Termin wniesienia odpowiedzi na pozew	316
4.3. Zarzuty i twierdzenia podnoszone w odpowiedzi na pozew	317
4.4. Wniesienie powództwa wzajemnego	336
4.5. Inne wnioski, które mogą się znaleźć w odpowiedzi na pozew	337
4.6. Wzór odpowiedzi na pozew	338

Rozdział 6

Postępowanie przed sądem I instancji	343
1. Przesłanki nieważności postępowania (art. 379 k.p.c.)	343
1.1. Uwagi ogólne	343
1.2. Niedopuszczalność drogi sądowej	344
1.3. Brak zdolności sądowej lub procesowej, brak organu powołanego do reprezentowania strony, brak przedstawiciela ustawowego, nienależyte umocowanie pełnomocnika	345
1.3.1. Zdolność sądowa	345
1.3.2. Zdolność procesowa	346
1.3.3. Organ powołany do reprezentowania strony	348
1.3.4. Prawidłowo ustanowiony pełnomocnik, przedstawiciel	349
1.4. Zawisłość sporu	351
1.5. Powaga rzeczy osądzonej	352
1.6. Niewłaściwość składu sądu	355
1.7. Brak możliwości obrony praw	358
1.8. Niewłaściwość sądu	362
2. Postępowanie dowodowe	364
2.1. Protokoły z posiedzeń	366
2.2. Postanowienia dowodowe	369
2.3. Zastrzeżenia do protokołu	371
2.4. Rozkład ciężaru dowodu	373
2.5. Przeprowadzenie dowodu z urzędu	374
2.6. Dowód <i>prima facie</i>	375
2.7. Fakty znane powszechnie	377
2.8. Fakty znane z urzędu	378
2.9. Fakty przyznane	379
2.10. Domniemania faktyczne	381
2.11. Domniemania prawne	383
2.12. Ocena dowodów	384
2.13. Dowód z dokumentów	387
2.13.1. Dokument urzędowy	391
2.13.2. Dokument prywatny	393
2.13.3. Ograniczenia dowodowe związane z dokumentami	395
2.14. Umowa dowodowa	399

2.15. Dowód z zeznań świadków	400
2.15.1. Ograniczenia dowodowe	403
2.15.2. Prawo odmowy zeznań	404
2.15.3. Ocena dowodu z zeznań świadków	406
2.16. Dowód z opinii biegłego sądowego	408
2.16.1. Potrzeba powołania biegłego w celu sporządzenia opinii	409
2.16.2. Elementy opinii	410
2.16.3. Znaczenie opinii prywatnej (pozaprosesowej)	412
2.16.4. Ocena dowodu z opinii biegłego	413
2.17. Dowód z przesłuchania stron	416

Rozdział 7

Postępowanie nieprocesowe	420
1. Odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących postępowania procesowego	420
2. Właściwość sądu	422
3. Uczestnicy postępowania	423
4. Postępowanie dowodowe	426
4.1. Wymogi dotyczące wniosku i odpowiedzi na wniosek w postępowaniu nieprocesowym	427
4.1.1. Wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości	428
4.1.2. Wniosek o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności	433
4.1.3. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku wraz z wnioskiem o dział spadku	435
4.2. Koszty postępowania	439
5. Orzeczenia w postępowaniu nieprocesowym	440

Rozdział 8

Analiza poprawności wydanego w sprawie orzeczenia	444
1. Elementy orzeczenia	444
1.1. Sąd orzekający w sprawie	445
1.1.1. Zgodność składu sądu z przepisami prawa	445
1.1.2. Udział sędziego wyłączanego z mocy ustawy	446
1.1.3. Orzekanie przez sąd rejonowy w sprawie zastrzeżonej do właściwości sądu okręgowego bez względu na wartość przedmiotu sporu	446
1.2. Strony postępowania	448
1.3. Rozstrzygnięcie (sentencja)	450
1.3.1. Wyrok wstępny, wyrok częściowy	454
1.3.1.1. Wyrok wstępny	454
1.3.1.2. Wyrok częściowy	457

1.4. Rozstrzygnięcie co do kosztów procesu	459
1.5. Podpisy pod wyrokiem	461
2. Problematyka ogłoszenia orzeczenia	464
3. Zasady wyrokowania	465
3.1. Przedmiot orzekania	465
3.2. Zasada aktualności orzeczeń	468
3.3. Podstawa faktyczna i prawna orzeczenia	470
4. Analiza uzasadnienia orzeczenia	473
4.1. Analiza elementów uzasadnienia	473
4.1.1. Podstawa faktyczna	474
4.1.2. Podstawa prawna	475
4.2. Analiza dokonanej przez sąd oceny dowodów	477

Rozdział 9

Zaskarżanie orzeczeń	482
1. Apelacja	483
2. Odmienności w zaskarżaniu orzeczeń w postępowaniu nieprocesowym	496
2.1. Apelacja	496
2.2. Zażalenie	505
2.3. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	509
3. Zasady sporządzania opinii prawnej	513

III

Część gospodarcza

Uwagi wprowadzające	517
----------------------------------	-----

Rozdział 10

Umowy zawierane w ramach obrotu profesjonalnego	518
1. Rodzaje umów funkcjonujących w obrocie handlowym	518
2. Oświadczenie woli	520
2.1. Wykładnia umowy	521
2.2. Forma oświadczeń woli	522
3. Wady oświadczenia woli	526
4. Treść złożonych oświadczeń woli – objęcie granicami swobody kontraktowania	528
5. Podstawowe elementy umów i ich sformułowania	532
5.1. Nazwa umowy	532
5.2. Data i miejsce zawarcia umowy	532
5.3. Strony umowy	533
5.3.1. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	533
5.3.2. Spółka cywilna	534

5.3.3. Osobowe spółki handlowe: spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna	535
5.3.4. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, inny podmiot mający osobowość prawną	536
5.4. Reprezentacja	538
5.4.1. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	538
5.4.2. Spółka cywilna	538
5.4.3. Spółki prawa handlowego – spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna	539
5.4.4. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, inny podmiot mający osobowość prawną	540
5.5. Preambuła	542
5.6. Postanowienia wstępne	543
5.7. Przedmiot umowy	543
5.8. Miejsce wykonania umowy	544
5.9. Podstawowe obowiązki stron	545
5.10. Terminy spełnienia świadczeń	547
5.11. Materiały i podwykonawcy	547
5.12. Wynagrodzenie	548
5.13. Sposób rozliczenia i płatności	549
5.14. Odsetki za zwłokę w płatnościach	549
5.15. Kara umowna	551
5.16. Odpowiedzialność za nienależyte wykonanie zobowiązania	554
5.17. Umowne prawo odstąpienia	556
5.18. Warunki ewentualnego rozwiązania umowy	558
5.19. Warunki i okres gwarancji	558
5.20. Zakaz konkurencji	561
5.21. Klauzula poufności	563
5.22. Określenie sądu właściwego do rozstrzygania ewentualnych sporów	564
5.23. Dodatkowe zabezpieczenia	565
5.24. Postanowienia końcowe	567

Rozdział 11

Umowy zawierane w ramach obrotu konsumenckiego	568
1. Odmienności w umowach zawieranych z konsumentami	568
1.1. Wzorce umowne	568
1.2. Niedozwolone postanowienia umowne	570
1.3. Katalog niedozwolonych klauzul umownych	571

Rozdział 12

Ogólny wzór umowy na przykładzie umowy zbycia udziałów w spółce z o.o. wraz z komentarzem	573
--	------------

Rozdział 13**Przykłady konstrukcji pozwów na gruncie przepisów Kodeksu spółek**

handlowych	580
1. Pozew o wyłączenie wspólnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	580
2. Pozew o uchylenie uchwały wspólników spółki kapitałowej na przykładzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	586
3. Pozew o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki kapitałowej na przykładzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	593
4. Pozew o odszkodowanie przeciwko członkowi zarządu spółki z tytułu odpowiedzialności za zobowiązania spółki	599
5. Powództwo wspólnika o naprawienie szkody wyrządzonej spółce (tzw. <i>actio pro socio</i>)	607

IV**Część administracyjna**

Uwagi wprowadzające	615
----------------------------------	-----

Rozdział 14**Skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego** 616

1. Uwagi ogólne	616
2. Analiza akt postępowania administracyjnego	616
2.1. Przesłanki nieważności decyzji	617
2.1.1. Ustalenie właściwości organu wydającego decyzję	617
2.1.2. Wybór przepisów proceduralnych stosowanych w badanym postępowaniu	619
2.1.3. Tożsamość przedmiotu postępowania	621
2.1.4. Prawdliwość doręczeń	621
2.2. Przesłanki wznowienia postępowania	624
2.2.1. Prawdliwość dowodów stanowiących podstawę ustaleń w postępowaniu	625
2.2.2. Popęlnienie przestępstwa	627
2.2.3. Przesłanki wyłączenia organu	627
2.2.4. Przesłanki wyłączenia pracownika	628
2.2.5. Prawidłowe ustalenie katalogu stron postępowania	629
2.2.6. Nowe fakty i dowody w postępowaniu	631
2.2.7. Wymagane prawem stanowisko innego organu	632
2.2.8. Rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego przez organ	633
2.2.9. Istnienie innego orzeczenia stanowiącego podstawę wydania decyzji	633
2.3. Inne naruszenia przepisów postępowania mające wpływ na treść wydanej decyzji	634

2.3.1.	Gwarancje stron postępowania – art. 10 k.p.a.	634
2.3.2.	Pouczenia o przysługujących stronie prawach	636
2.3.3.	Prawidłowość sporządzonych protokołów	637
2.3.4.	Udział pełnomocnika	639
2.3.5.	Prawidłowość przesłuchań świadków	641
2.3.6.	Prawidłowość przesłuchań i weryfikacja żądań stron postępowania	642
2.3.7.	Metryka sprawy	643
2.3.8.	Postępowanie dowodowe	644
2.3.9.	Dowód z opinii biegłego	647
2.3.10.	Tryb wszczęcia postępowania	649
2.3.11.	Rozprawa	650
2.3.12.	Przesłanki zawieszenia postępowania	651
2.4.	Podsumowanie	652
3.	Analiza poprawności wydanych w postępowaniu decyzji	652
3.1.	Weryfikacja, czy podjęte w sprawie rozstrzygnięcie jest aktem administracyjnym	652
3.2.	Podstawa prawna wydawanej decyzji	653
3.3.	Wykonalność wydanej w postępowaniu decyzji – pozostałe przesłanki nieważności decyzji	653
3.4.	Weryfikacja elementów formalnych decyzji na podstawie art. 107 k.p.a.	654
3.5.	Poprawność sporządzenia uzasadnienia decyzji	658
4.	Odwołanie	659
5.	Realizacja zasady dwuinstancyjności – właściwość organu II instancji	662
6.	Decyzje organu odwoławczego	663
6.1.	Utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji	664
6.2.	Uchylenie i przekazanie do ponownego rozpatrzenia	664
6.3.	Uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy	665
6.4.	Umorzenie postępowania	665
6.5.	Rozstrzygnięcie w sytuacji nieważności decyzji	665
7.	Ogólny wzór skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	667

Rozdział 15

Skarga kasacyjna i zażalenie do Naczelnego Sądu Administracyjnego	679
1. Weryfikacja typu orzeczenia	679
2. Legitymacja skargowa	681
2.1. Analiza poprawności sentencji wyroku	683
2.2. Analiza uzasadnienia wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego	685
2.2.1. Uzasadnienie faktyczne wyroku	686
2.2.2. Uzasadnienie prawne wyroku	686
2.2.3. Wskazanie sądu co do dalszego postępowania	688

3. Analiza akt postępowania przed wojewódzkim sądem administracyjnym	689
3.1. Analiza przesłanek nieważności postępowania	689
3.1.1. Niedopuszczalność drogi sądowej	691
3.1.2. Brak zdolności sądowej lub procesowej organu powołanego do reprezentowania strony lub przedstawiciela ustawowego, brak należytego umocowania pełnomocnika	692
3.1.3. Skład sądu	694
3.1.4. Przesłanki wyłączenia sędziego	695
3.1.5. Pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw	695
3.1.6. Właściwość wojewódzkiego sądu administracyjnego	696
3.2. Pozostałe uchybienia proceduralne	697
3.2.1. Udział prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich i organizacji społecznych	697
3.2.2. Związanie sądu prawomocnym wyrokiem skazującym	698
3.2.3. Ustalenie kręgu stron postępowania	699
3.2.4. Wymogi formalne składanych pism procesowych	700
3.2.5. Wymogi formalne skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	701
3.2.6. Weryfikacja przesłanek odrzucenia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	702
3.2.7. Prawdliwość doręczeń	703
3.2.8. Dochowanie terminów przez strony postępowania	704
3.2.9. Weryfikacja przesłanek odroczenia	704
3.2.10. Prawdliwość sporządzanych protokołów i notatek	705
3.2.11. Zastrzeżenia do protokołu	706
3.2.12. Dodatkowe postępowanie dowodowe	706
3.2.13. Weryfikacja przesłanek trybu uproszczonego	707
3.2.14. Weryfikacja przesłanek zawieszenia postępowania	708
4. Konstrukcja skargi kasacyjnej	709
5. Zażalenie do Naczelnego Sądu Administracyjnego	716
5.1. Katalog zaskarżalnych postanowień i zarządzeń	716
5.2. Pozostałe warunki sporządzania zażalenia	718
5.3. Konstrukcja zażalenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego	720

WYKAZ SKRÓTÓW

Biul. SN	– Biuletyn Sądu Najwyższego
CBOSA	– Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych (www.orzeczenia.nsa.gov.pl)
d.k.p.c.	– rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 29.11.1930 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1950 r. Nr 43, poz. 394 ze zm.) – nieobowiązujące
d.k.p.k.	– ustawa z 19.04.1969 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 13, poz. 96 ze zm.) – nieobowiązująca
Dz.U.	– Dziennik Ustaw
EKPC	– Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przyjęta w Rzymie 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
GAP	– Gospodarka. Administracja Państwowa
k.h.	– rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.06.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.) – nieobowiązujące
k.k.	– ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1950 ze zm.)
k.k.s.	– ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.)
k.k.w.	– ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2019 r. poz. 676 ze zm.)
Konstytucja RP	– ustawa z 2.04.1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm. i sprost.)
k.p.	– ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.)
k.p.a.	– ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
k.p.c.	– ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.)
k.p.k.	– ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1987 ze zm.)
k.p.w.	– ustawa z 24.08.2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2019 r. poz. 1120 ze zm.)
k.r.o.	– ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2019 r. poz. 2086)
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
k.s.h.	– ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 505 ze zm.)
k.w.	– ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2019 r. poz. 821 ze zm.)

KZS	– Krakowskie Zeszyty Sądowe
LEX	– System Informacji Prawnej Wolters Kluwer
LWH	– liczba (numer) wykazu hipotecznego
nowelizacja z 27.09.2013 r.	– ustawa z 27.09.2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1247 ze zm.)
nowelizacja z 10.07.2015 r.	– ustawa z 10.07.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1311)
nowelizacja z 11.03.2016 r.	– ustawa z 11.03.2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 437 ze zm.)
MPPOiP	– Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 19.12.1966 r. (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167)
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
NSA (7)	– Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów
ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
ord. pod.	– ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm.)
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNAPiUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wykroczeń
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNPG	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego i Prokuratury Generalnej
OSNwSK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Seria A
p.p.s.a.	– ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.)
pr. bud.	– ustawa z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2019 r. poz. 1186 ze zm.)
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
SA	– sąd apelacyjny
SKO	– samorządowe kolegium odwoławcze
SN	– Sąd Najwyższy
SN (7)	– Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów
SO	– sąd okręgowy
SOKiK	– Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
TFUE	– Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wersja skonsolidowana (Dz.Urz. UE z 2016 r. C 202, s. 47)
TK	– Trybunał Konstytucyjny
u.k.s.c.	– ustawa z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 785 ze zm.)

-
- u.k.w.h.** – ustawa z 6.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2019 r. poz. 2204)
- u.s.p.** – ustawa z 27.07.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 52 ze zm.)
- WSA** – wojewódzki sąd administracyjny

WSTĘP

Przygotowanie ważnego dla sprawy pisma na egzaminie zawodowym (adwokackim czy radcowskim), a często także w praktyce może sprawiać trudności. Jest to spowodowane wieloma czynnikami, m.in. stresem egzaminacyjnym, natłokiem obowiązków zawodowych, wąskimi ramami czasowymi, w których jednak nie tylko należy zapoznać się z aktami sprawy, lecz także odnaleźć uchybienia w toku rozumowania sądu lub przyjęć właściwą strategię skierowania pisma wszczynającego postępowanie, skonstruować i usystematyzować zarzuty, a następnie wyczerpująco uzasadnić swoje stanowisko.

Niniejsza publikacja w syntetyczny sposób opisuje proces sporządzania pism procesowych, które mogą mieć praktyczne znaczenie dla powodzenia danego postępowania. Umiejętność ich przygotowania może determinować zdanie egzaminu zawodowego. Celem autorek było więc wypracowanie ogólnych schematów sporządzania takich pism i wskazanie praktycznych rozwiązań o charakterze uniwersalnym.

Ponadto tym, co odróżnia niniejszą publikację od innych pozycji dostępnych na rynku, jest kompleksowe omówienie zarówno poprawności wydawanego w sprawie orzeczenia, jak i całego toku postępowania. Ta część publikacji w szczególności ma pomóc w podjęciu decyzji dotyczącej wnoszenia środków zaskarżenia oraz zasadności podnoszonych w nich zarzutów.

Książka skierowana jest w szczególności do aplikantów, którzy podczas odbywania aplikacji powinni zdobyć wiedzę o technice sporządzania pism procesowych, by później doskonalić się w tej materii. Niezwykle przydatna może być ona również dla praktyków, którzy mają szansę ulepszyć wypracowane już techniki lub zwrócić uwagę na te elementy, które dotychczas były pomijane. Wydaje się bowiem, że każda osoba zamierzająca przygotowywać pozwy, apelacje, akty oskarżenia powinna przede wszystkim poznać pewne ogólne schematy ich pisania, wiedzieć, na co zwrócić uwagę, aby jak najlepiej wykorzystać wiadomości dotyczące danej sprawy.

Zdaniem autorek wiedza o pewnych wytycznych w ramach danego działu prawnego może pomóc zaoszczędzić czas, ale przede wszystkim ułatwić skonstruowanie kom-

pletnego pod względem formalnym pisma i ułatwić wykazanie błędnego toku rozumowania sądu czy też pomóc sądowi właściwie zrozumieć stanowisko autora pisma. Tym samym publikacja ta ma charakter dużo bardziej praktyczny aniżeli teoretyczne rozważania.

Opracowanie uwzględnia również nowelizacje istotnych w obszarze sporządzania pism procesowych ustaw dokonane w latach 2016–2018 oraz w 2019 r. Na szczególną uwagę zasługuje nowelizacja, która od 5.10.2019 r. oraz 5.12.2019 r. (Dz.U. poz. 1694) zmieniła brzmienie wielu przepisów.

I

CZĘŚĆ KARNA

UWAGI WPROWADZAJĄCE

Niniejszy fragment publikacji przedstawia propozycję sposobu konstruowania jednych z najważniejszych i najpopularniejszych pism procesowych w sprawach karnych. Z uwagi na to, że postępowanie karne zwykle traktowane jest w praktyce jak postępowanie mówione, a nie pisane, rzadko sporządza się pisma na kształt pism przygotowawczych, podobnie jak to się dzieje w postępowaniu cywilnym. Natomiast takie pisma, jak apelacje czy akty oskarżenia, są sformalizowane, a ich treść jest wyznaczona przez obszar i zakres postępowania.

W celu należytego przygotowania apelacji należy przeanalizować poprawność zarówno postępowania przygotowawczego, jak i postępowania przed sądem I instancji. W dalszej kolejności należy podjąć decyzję, po pierwsze – o zakresie zaskarżenia wyroku, a po drugie – o tym, jakie zarzuty zostaną przez autora apelacji podniesione. Katalog zarzutów oraz zakres zaskarżenia w efekcie zdeterminują wnioski i żądania autora apelacji.

Odnosząc się do samej taktyki analizy orzeczenia, chodzi po pierwsze o wskazanie, czy sąd dokonał prawidłowego ustalenia stanu faktycznego, a więc czy zaistniała sytuacja, w której stan opisany w uzasadnieniu orzeczenia sądu odbiegałby od opisu stanu faktycznego wynikającego z zebranego w sprawie materiału dowodowego. Może się to stać podstawą do postawienia zarzutu błędu w ustaleniach stanu faktycznego mającego wpływ na treść wyroku.

Po drugie konieczna jest weryfikacja, czy sąd oparł się na dowodach, na podstawie których mógł wydać rozstrzygnięcie, oraz na protokołach rozpraw spełniających wszystkie wymogi formalne. W tym miejscu należy wskazać, iż od 5.12.2019 r. (ustawa z 19.07.2019 r., Dz.U. poz. 1694) obowiązuje art. 99a k.p.k., zgodnie z którym uzasadnienie wyroku sądu pierwszej instancji, w tym wyroku nakazowego i wyroku łącznego, oraz wyroku sądu odwoławczego i wyroku wydanego w postępowaniu o wznowienie postępowania sporządza się na formularzu według ustalonego wzoru. Obecnie w formularzach brak miejsca na opisanie przez sąd stanu faktycznego jako logicznego ciągu wywodów. Formularze zawierają rubryki na wskazanie samych faktów. W ramach formularza sąd zobowiązany jest w szczególności odnieść się do

dowodów oraz wskazać fakty uznane za udowodnione oraz fakty uznane za nieudowodnione, przedstawić powody uznania dowodu oraz nieuwzględnienia dowodu, podać w rubryce podstawę prawną, w osobnej orzec o karach, innych rozstrzygnięciach oraz kosztach. To, jaki wpływ na przygotowanie apelacji będzie miało sporządzanie uzasadnień wyroków na formularzach, pokaże praktyka.

Należy w tym miejscu wskazać, że w latach 2015–2018 zarówno Kodeks karny, jak i Kodeks postępowania karnego były w istotny sposób nowelizowane. Jednym z głównych celów nowelizacji Kodeksu postępowania karnego, która weszła w życie 1.07.2015 r., było zwiększenie kontrydiktoryjności procesu poprzez uwarunkowanie powodzenia oskarżenia w danej sprawie od aktywności oskarżyciela publicznego przed sądem. Wobec oskarżyciela (publicznego, subsydiarnego czy prywatnego) nowelizacja wprowadziła konsekwencje nieudowodnienia tez oskarżenia, a także zwiększyła wobec niego ciężar przeprowadzenia dowodów winy. Również w przypadku bierności obrońcy sąd nie miał obowiązku przeprowadzać dowodów z urzędu na korzyść oskarżonego, czym zwiększono aktywność obrony w procesie. W znoveelizowanym art. 167 § 1 k.p.k. wprowadzono zasadę, że dowody przeprowadzane są nie przez sąd, lecz przez strony postępowania. Sąd natomiast nie powinien angażować się w poszukiwanie dowodów – nie tylko korzystnych, ale i niekorzystnych dla oskarżonego. Miało to wpływ na sposób postrzegania całości postępowania, a w konsekwencji sporządzania m.in. apelacji w postępowaniu karnym. Natomiast nowelizacja w 2016 r. kontrydiktoryjność tę osłabiła przykładowo w odniesieniu do przywołanego powyżej art. 167 k.p.k., pozostawiając jedynie stwierdzenie, że dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu. Równie istotny wpływ na przebieg procesu karnego ma nowelizacja przepisów, która weszła w życie 5.10.2019 r. (ustawa z 19.07.2019 r., Dz.U. poz. 1694).

Ponadto autor apelacji powinien poszukiwać takich błędów postępowania, których istnienie zaburzyłoby proces toku rozumowania sądu zakończony wydaniem orzeczenia o określonej treści. Błędy proceduralne mogą się stać podstawą zarzutu naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść wyroku. Co istotne, jeśli autor apelacji doszuka się naruszenia przepisów postępowania, ale takich, których naruszenie nie mogło mieć wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia, to mimo istnienia tych uchybień proceduralnych nie będą mogły one się stać przedmiotem skutecznego zarzutu. Nie wyklucza to jednak możliwości opisanie tych uchybień w samym uzasadnieniu apelacji.

Autor apelacji powinien, analizując akta postępowania, zweryfikować, czy w badanej przez niego sprawie nie zachodzą bezwzględne przyczyny odwoławcze opisane w art. 439 k.p.k. **Do podniesienia zarzutu naruszenia prawa materialnego konieczna jest zarówno analiza dokumentów znajdujących się w aktach postępowania, jak i dobra znajomość prawa materialnego.** Dopiero po weryfikacji akt okaże się, czy sąd np. prawidłowo zastosował dany przepis stanowiący podstawę materialną

wydanego orzeczenia. Analizując akta postępowania przed sądem I instancji, autor apelacji powinien zwrócić uwagę na opisane poniżej aspekty, choć z pewnością nie jest to pełny, zamknięty katalog zagadnień ułatwiających weryfikację poprawności postępowania. Niestety, stworzenie kompletnego katalogu nie jest możliwe, choćby z tego powodu, że każda sprawa jest indywidualna, a katalog możliwości zbyt bogaty. Mamy jednak nadzieję, że weryfikacja przedstawionych poniżej okoliczności pomoże autorowi apelacji choć w części w odnalezieniu punktu zaczepienia dla skonstruowania skutecznego środka zaskarżenia.

Rozdział 1

PISMA PROCESOWE W POSTĘPOWANIU PRZYGOTOWAWCZYM

1. Analiza poprawności postępowania przygotowawczego oraz postępowania przed sądem I instancji

Uchybienia organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze rzadko kiedy mogą stanowić podstawę wzruszenia orzeczenia wydanego przez sąd. W większości przypadków mogą one bowiem być konwalidowane na etapie postępowania sądowego. W orzecznictwie przyjmuje się, że można skutecznie się powołać na takie uchybienia tylko wtedy, gdy przeniknęły do stadium postępowania sądowego i jednocześnie zostanie wykazane, że mogły mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k.).

W postępowaniu apelacyjnym autor apelacji może sformułować zarzut naruszenia przepisów postępowania przygotowawczego, podając stosowny artykuł stanowiący podstawę czynności w postępowaniu przygotowawczym – np. naruszenie art. 143 k.p.k. przez zawarcie w akcie oskarżenia, a w konsekwencji dopuszczenie przez sąd dowodu z przeprowadzonych na etapie postępowania przygotowawczego oględzin, z których sporządzona została notatka, a nie protokół. Konsekwencją takiego postępowania jest oparcie się sądu na wnioskach z czynności, która nie została należycie przeprowadzona – a zatem wnioski te mogą być wadliwe.

1.1. Poprawność sporządzania protokołów, notatki urzędowe

Protokół jest zapisem czynności procesowej i przepisy Kodeksu postępowania karnego przewidują, że co do zasady nie może on być zastąpiony innym dokumentem, w szczególności notatką urzędową. Tym samym należy sprawdzić, czy przeprowadzonym czynnościom procesowym towarzyszyło spisanie protokołu (w tych wypadkach, gdy jest to wymagane ustawą), czy protokół zawiera wszystkie niezbędne elementy, czy jest czytelny, wreszcie czy jest prawidłowo podpisany.

Artykuł 143 k.p.k. zawiera katalog czynności, które wymagają spisania protokołu (m.in. przyjęcie ustnego zawiadomienia o przestępstwie, wniosku o ściganie i jego cofnięcie, przesłuchanie oskarżonego, świadka, biegłego, kuratora, dokonanie oględzin, dokonanie otwarcia zwłok, przeprowadzenie eksperymentu, konfrontacji oraz okazania, przeszukanie) z zaznajomienia podejrzanego z materiałami zebranymi w postępowaniu przygotowawczym.

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 393 § 1 k.p.k. **na rozprawie nie wolno odczytywać notatek dotyczących czynności, z których wymagane jest sporządzenie protokołu.** Analizując poprawność sporządzonych protokołów, trzeba zwrócić uwagę na następujące okoliczności:

- 1) protokół sporządzany w ramach postępowania przygotowawczego zgodnie z art. 150 § 1 k.p.k. powinien zostać podpisany przez wszystkie osoby biorące udział w czynności;
- 2) brak podpisu pod protokołem osób biorących udział w przesłuchaniu podejrzanego powoduje niedopuszczalność odczytania takiego protokołu na rozprawie, nie spełnia on bowiem wymagań protokołu jako dokumentu procesowego i **ujawnione w nim okoliczności nie mogą stanowić podstawy orzeczenia sądu;**
- 3) art. 148 k.p.k. wskazuje **elementy składowe protokołu**, które przesądzają o tym, czy mamy do czynienia z protokołem w rozumieniu Kodeksu postępowania karnego;
- 4) zgodnie z dodaną nowelizacją z 19.07.2019 r. (Dz.U. poz. 1694) art. 148a k.p.k. od 5.10.2019 r. w protokole nie zamieszcza się danych dotyczących miejsca zamieszkania i miejsca pracy, a także numeru telefonu, telefaksu ani adresu poczty elektronicznej pokrzywdzonych i świadków uczestniczących w czynności; dane te, niezamieszczone w protokole, zamieszcza się w załączniku do protokołu, który przechowuje się w załączniku adresowym do akt sprawy, do wiadomości organu prowadzącego postępowanie;
- 5) w protokole zamieszcza się jednak miejsce pracy świadka będącego funkcjonariuszem publicznym, składającego zeznania w związku z pełnioną funkcją, chyba że przeprowadzający czynność w postępowaniu przygotowawczym albo przewodniczący składu orzekającego przeprowadzającego czynność uzna, iż dla dobra postępowania karnego nie powinno ono zostać zamieszczone w protokole (art. 148a § 2 k.p.k.);
- 6) jeżeli dane dotyczące miejsca zamieszkania, miejsca pracy, numeru telefonu, telefaksu i adresu poczty elektronicznej pokrzywdzonych i świadków zawarte są w dokumentach innych niż protokół, dokumenty, w całości lub w części, w jakiej zawierają te dane, przechowuje się w załączniku adresowym do akt sprawy, do wiadomości organu prowadzącego postępowanie; do akt sprawy załącza się uwierzytelnione kserokopie dokumentów lub ich części, sporządzone w sposób uniemożliwiający zapoznanie się z tymi danymi (art. 148a § 3 k.p.k.);
- 7) przeprowadzający czynność w postępowaniu przygotowawczym albo przewodniczący składu sądu – w odniesieniu do protokołu, o którym mowa w art. 148

- § 1 k.p.k., a w odniesieniu do innych dokumentów – organ prowadzący postępowanie przygotowawcze albo prezes sądu lub przewodniczący składu sądu, może zarządzić o odstąpieniu, w całości lub w części, od stosowania przepisów § 1 lub 3 tego artykułu:
- a) jeżeli dane dotyczące miejsca zamieszkania, miejsca pracy, numeru telefonu, telefaksu lub adresu poczty elektronicznej pokrzywdzonego lub świadka są oskarżonemu znane;
 - b) w odniesieniu do danych dotyczących miejsca zamieszkania, miejsca pracy, numeru telefonu, telefaksu lub adresu poczty elektronicznej pokrzywdzonego lub świadka, jeżeli dane te są związane z miejscem prowadzenia działalności gospodarczej przez pokrzywdzonego lub świadka i zostały przekazane do publicznej wiadomości do właściwego rejestru lub ewidencji;
 - c) z powodu oczywistego braku potrzeby ochrony danych dotyczących miejsca zamieszkania lub miejsca pracy pokrzywdzonego lub świadka z uwagi na charakter sprawy (art. 148a § 4 k.p.k.);
- 8) sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może ujawnić w niezbędnym zakresie dane, o których mowa w § 1 art. 148a k.p.k., lub oryginały dokumentów, o których mowa w § 3 tego przepisu, jeżeli mają one znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 148a § 5 k.p.k.);
- 9) należy pamiętać, że w protokole **nie można zastępować zapisu treści zeznań lub wyjaśnień odwoływaniem się do innych protokołów** (art. 148 § 3 k.p.k.);
- 10) protokół musi być czytelny i pozwalać na jednoznaczne zdekodowanie jego treści; w ocenie A. Gaberlego brak czytelności zapisu nie pozwala na nadanie danemu dokumentowi statusu protokołu (A. Gaberle, *Dowody w sądowym procesie karnym*, Kraków 2007, s. 85);
- 11) w pewnych sytuacjach istnieje możliwość sporządzenia protokołu w formie uproszczonej (art. 325h k.p.k.);
- 12) w przypadku niektórych czynności procesowych ustawa przewiduje dodatkowe wymogi w stosunku do protokołów (m.in. protokół zatrzymania osoby – art. 244 § 3 k.p.k., protokół zatrzymania rzeczy i przeszukania – art. 229 k.p.k.).

Orzecznictwo

Notatka urzędowa nie może stanowić dowodu, gdy dotyczy czynności procesowej, która powinna być udokumentowana w formie protokołu (art. 143 § 1 pkt 2 k.p.k.). W innych wypadkach ustawodawca nie zabrania posługiwania się notatką urzędową (art. 143 § 2 k.p.k.).

Wyrok SO w Tarnowie z 9.08.2002 r., II AKa 318/02, KZS 2002/9, poz. 29

Kodeks postępowania karnego w art. 174 *expressis verbis* zakazuje wszelkiego substytuowania dowodów z zeznań świadka innymi środkami dowodowymi (pismami, zapiskami, notatkami urzędowymi).

Wyrok SN z 24.10.2001 r., III KKN 545/99, LEX nr 51943

Aleksandra Cempura – doktor nauk prawnych; adwokat; prowadzi kancelarię adwokacką; pełni funkcję sędziego sądu dyscyplinarnego Krakowskiej Izby Adwokackiej; zajmuje się sprawami karnymi oraz prawem cywilnym i gospodarczym; autorka publikacji dla prawników praktyków oraz dla aplikantów.

Anna Kasolik – adwokat; prowadzi kancelarię adwokacką; ukończyła studia podyplomowe z zakresu prawa autorskiego wydawniczego i prasowego oraz z prawa medycznego i bioetyki, a także studia z zakresu prawa podatkowego; autorka publikacji dla prawników praktyków oraz dla aplikantów.

W książce zaprezentowano najważniejsze pisma procesowe: pozwy, apelacje, akty oskarżenia sporządzane w toku postępowań oraz propozycje czynności, jakie należy podjąć w celu ich poprawnego i skutecznego wniesienia. Wzory pism przedstawiono w sposób praktyczny, z objaśnieniem i wskazaniem przykładów czynności podejmowanych w określonych sytuacjach procesowych.

Opracowanie omawia najnowsze zmiany dotyczące m.in.:

- wprowadzenia wzorów formularzy uzasadnień wyroków sądu pierwszej instancji, w których sąd będzie zobowiązany m.in. do odniesienia się do dowodów,
- odstąpienia od przesłuchania pokrzywdzonego w charakterze świadka,
- wysokości opłaty od wniosku o zawezwanie do próby ugodowej,
- złożenia przez świadka zeznania na piśmie,
- dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii sporządzonej na zlecenie organu władzy publicznej w innym postępowaniu.

Publikacja przeznaczona jest w szczególności dla aplikantów, którzy podczas odbywania aplikacji powinni zdobyć podstawową wiedzę o technice sporządzania pism procesowych, aby później doskonalić się w tej materii. Opracowanie zainteresuje również prawników praktyków, którzy mają szansę ulepszyć wypracowane już techniki lub zwrócić uwagę na te elementy, które dotychczas były pomijane.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45
ZAMOWIENIA@WOLTERSCLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8187-253-9

